

การพัฒนารูปแบบความสามารถในการประกอบการ สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย

DEVELOPMENT OF THE ENTREPRENEURIAL CAPABILITY MODEL ON MEDIUM ENTERPRISES IN THAILAND

ประสาน นันทะเสน¹

สุรีย์ เข้มทอง²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยที่เกี่ยวกับทักษะทางด้านการจัดการ ด้านการเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิคต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และ (2) พัฒนาและเปรียบเทียบรูปแบบความสามารถในการประกอบการระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การศึกษานี้เป็นการวิจัย บรรณาการประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวนทั้งสิ้น 483 บริษัท โดยใช้แบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 12 บริษัท โดยการการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับทักษะด้านการจัดการ ด้านการเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิคมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในระดับมากที่สุดของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ คือ ด้านการจัดการ สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่า ปัจจัยด้านเทคนิคมีอิทธิพลในระดับมากที่สุด (2) รูปแบบความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ และสัมประสิทธิ์การพยากรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความสามารถในการประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลาง ตลาดหลักทรัพย์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

E-mail : prasarn.nun@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช E-mail: suree.khe@gmail.com

Abstract

The purposes of this article were: (1) to examine the influence of factors involving management skills, entrepreneurship and techniques on the entrepreneurial capability of medium-sized enterprises both registered and not registered on the Market for Alternative Investment (MAI); (2) also to analyze an entrepreneurial capability model and thence use it to compare registered and non-registered medium-sized enterprises. In this study, a mixed-methods approach involving both quantitative and qualitative phases of research investigation was employed. In the quantitative phase of investigation, germane data were collected from a total sample of 483 medium-sized enterprises both registered and not registered on MAI through the employment of survey questionnaires. In the qualitative phase of inquiry, data were collected from in-depth interviews with parties from 12 medium-sized enterprises both registered and not registered on MAI. Data were analyzed by Descriptive Statistics, Structural Equation Modeling (SEM), and Content analysis. Findings are as follows: (1) factors concerning the three skills of concern—management, entrepreneurial and techniques—exerted positive direct influence on the entrepreneurial capability of registered and non-registered medium-sized enterprises. In regard to registered medium-sized enterprises, it was found that at the highest level the factor of management exerted positive direct influence. Concerning non-registered medium-sized enterprises, at the highest level it was found that the factor of techniques exerted positive direct influence. (2) In comparing registered and non-registered medium-sized enterprises by means of applications of an entrepreneurial capability model, there were differences between registered and non-registered medium enterprises in respect to the weight of the factor of observed variables and the coefficient of determination governing prediction at the statistically significant level of .05.

Keywords: Entrepreneurial Capability, Medium-Sized Enterprises, Market for Alternative Investment

บทนำ

การบริหารจัดการนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางให้ประสบความสำเร็จ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จนั้นมีหลายแนวคิด หนึ่งในนั้นก็คือแนวคิดความสามารถในการประกอบการ (Entrepreneurial capability) ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้ประกอบการที่นำไปใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจเพื่อให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญที่วิสาหกิจขนาดกลางต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการในปัจจุบัน (Zhang, 2013) ซึ่งจะทำให้ผลการดำเนินงาน (Performance) ของวิสาหกิจขนาดกลางเพิ่มสูงขึ้น (Sanchez, 2012) ยอดการส่งออกเพิ่มขึ้น (Taylor, 2013) และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับวิสาหกิจขนาดกลาง (Tehseen, 2015) นอกจากนั้นความสามารถในการประกอบการยังมีส่วนในการช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ในประเทศที่กำลังพัฒนาสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง (Mohammed & Obeeagu-Nzelibe, 2014)

ถึงแม้ว่าความสามารถในการประกอบการจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลาง แต่ก็ยังมีช่องว่างระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กับวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในการนำแนวคิดความสามารถในการประกอบการไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ โดยงานวิจัยของ Capasso, Rossi & Simonetti (2007) ได้ทดสอบความแตกต่างโครงสร้างทางการเงินระหว่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กับบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มประเทศในทวีปยุโรป พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มี 1. แนวโน้มทางด้านอัตราการเติบโต (Grow) ที่สูงกว่า 2. มีการกู้ยืมเงิน (Financial leverage) น้อยกว่า 3. มีการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (Tangible asset) น้อยกว่า และ 4. มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น (Return on equity) มากกว่าบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในขณะที่ยานวิจัยของ Osthassel (2013) ได้ทำการศึกษาโครงสร้างทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กับบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศนอร์เวย์พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีหนี้สิน (Debt) น้อยกว่า และอัตราส่วนในการชำระหนี้ (Leverage ratio) มากกว่าบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

จากผลการวิจัยข้างต้นจะพบว่ามีช่องว่างระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กับวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ว่าเพราะเหตุใดวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จึงมีโครงสร้างทางการเงินดีกว่าวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งที่ผ่านมาพบว่ายังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่สมบูรณ์ แต่มีงานวิจัยเพียงบางส่วนที่ศึกษาถึงการนำความสามารถในการประกอบการไปใช้ในบริบทต่าง ๆ เช่น วิสาหกิจขนาดใหญ่ (Koryak et al., 2015) และสถาบันการศึกษา (Huynh & Patton, 2014) แต่ไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับบริบทของการนำความสามารถในการประกอบการไปใช้ในวิสาหกิจขนาดกลาง ในขณะที่ยานวิจัยของ กฤตกร จิรภาณุเมศ (2553) ได้ทำการศึกษาผลของการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ และกลยุทธ์ที่มีต่อความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ และกลยุทธ์ที่มีต่อความสามารถทางนวัตกรรมและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลาง ถึงแม้ว่าจะศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางแต่ก็ไม่ได้ศึกษาในตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการประกอบการ จากการทบทวนวรรณกรรมจะพบช่องว่างในการวิจัย (Research gap) โดยผู้วิจัยบางส่วนได้ศึกษาอิทธิพลของความสามารถในการประกอบการกับผลการดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจขนาดเล็ก ในขณะที่ผู้วิจัยบางส่วนได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการมุ่งเน้นการเป็นผู้ประกอบการ หรือแนวคิดความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลาง แต่ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการประกอบการกับผลการดำเนินงานของธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลาง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลาง เพื่อพัฒนารูปแบบความสามารถในการประกอบการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย

คำถามการวิจัย

1. ทักษะทางการจัดการ ทักษะทางการเป็นผู้ประกอบการและทักษะทางเทคนิคมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่?

2. รูปแบบความสามารถในการประกอบการระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กับวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แตกต่างกันหรือไม่?

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะทางด้านการจัดการ ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ และทักษะทางด้านเทคนิคที่มีผลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

2. เพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบรูปแบบความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทักษะของผู้ประกอบการสำหรับหน่วยธุรกิจที่มุ่งเน้นการเติบโต

แนวคิดทักษะของผู้ประกอบการสำหรับหน่วยธุรกิจที่มุ่งเน้นการเติบโต (Entrepreneurship skills for growth-orientated businesses) ของ Cooney (2012) เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นของผู้ประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจซึ่งประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยคือ

1) ทักษะทางด้านการจัดการ (Management skills) เป็นความสามารถของผู้ประกอบการในการจัดการทรัพยากร เงิน งาน บุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดของกิจการตามเป้าหมายที่วางไว้

2) ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial skills) เป็นความสามารถของผู้ประกอบการในการตัดสินใจอย่างผู้ประกอบการด้วยการทำงานเชิงรุก การสร้างนวัตกรรม การกล้าเสี่ยง และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในมิติต่าง ๆ ให้เกิดคุณค่าแตกต่างจากคู่แข่งจนเกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

3) ทักษะทางด้านเทคนิค (Technical skills) เป็นความสามารถของผู้ประกอบการในการใช้เทคนิค เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเชี่ยวชาญ (Osemeke, 2012)

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางด้านการจัดการกับความสามารถในการประกอบการ

งานวิจัยของ Sarwoko, Surachman, Armanu & Hadiwidjojo (2013) พบว่าทักษะทางด้านการจัดการมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Sanchez (2012) ที่ค้นพบว่าทักษะทางด้านการจัดการเป็นตัวขับเคลื่อนความสามารถในการประกอบการและมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการกับความสามารถในการประกอบการ

งานวิจัยของ Oyeku et al. (2014) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลาง พบว่าทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmad, Halim & Zainal (2010) ที่ค้นพบว่าทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศที่กำลังพัฒนา

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางด้านเทคนิคกับความสามารถในการประกอบการ

งานวิจัยของ Sambasivan, Lim, Rose & Abdul (2010) ค้นพบว่าทักษะทางด้านเทคนิคมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ahmad, Halim & Mohamed Zainal (2010) ที่พบว่าทักษะทางด้านเทคนิคมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลาง

แนวคิดความสามารถในการประกอบการ

แนวคิดความสามารถในการประกอบการ (Entrepreneurial capability) ของ Mohammed, Ibrahim & Mohammad Shah (2017) เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงการนำความสามารถในการประกอบการมาใช้ในการดำเนินธุรกิจของหน่วยธุรกิจ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ด้านดังนี้

1) ความสามารถเชิงกลยุทธ์ (Strategic capability) เป็นความสามารถของผู้ประกอบการในการติดตามความก้าวหน้าในการนำกลยุทธ์ไปใช้ในการประกอบธุรกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของธุรกิจ โดยจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงานในหน่วยธุรกิจ มีการทบทวนกระบวนการดำเนินงานในระยะยาว มีการกำหนดแผนปฏิบัติการระยะยาวเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

2) ความสามารถในการค้นหาโอกาส (Opportunity capability) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ประกอบการ โดยความสามารถในการค้นหาโอกาสจะประกอบไปด้วย ความสามารถในการค้นหาโอกาสใหม่ๆ การระบุถึงโอกาสทางธุรกิจ และการพัฒนาโอกาสที่ได้รับ (Seabela & Fatoki, 2014) ในขณะที่ Hoyos-Ruperto, Romaguera, Carlsson & Lyytinen (2013) ได้กล่าวว่า การเข้าถึงโอกาสทางการตลาดเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้หน่วยธุรกิจประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นเมื่อได้รับโอกาสแล้วจะต้องมีการใช้โอกาสนั้นให้เกิดประโยชน์

3) ความสามารถในการบริหารองค์กร (Organizing capability) เป็นความสามารถของผู้ประกอบการในการนำองค์กร การส่งเสริม การวางแผน และการจัดการเวลา การบริหารสินทรัพย์ โลจิสติกส์ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Lans, Vertegen & Mulder, 2011)

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการประกอบการกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ

ผลงานวิจัยของ Lopa & Bose (2014) ศึกษาอิทธิพลความสามารถในการประกอบการที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ โดยศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางภาคการผลิตในประเทศบังคลาเทศ พบว่าความสามารถในการประกอบการทำให้ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tehseen & Ramayah (2015) ที่พบว่าความสามารถในการประกอบการมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ

แนวคิดโครงสร้างเงินทุนระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แนวคิดโครงสร้างเงินทุน (Capital structure) ของ Kopyakova (2017) และ Capasso, Rossi & Simonetti (2007) ได้ค้นพบความแตกต่างโครงสร้างเงินทุนระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงโครงสร้างเงินทุนระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

โครงสร้าง	วิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	วิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
1.ความมั่นคงของรายได้	มีรายได้และมีความสามารถในการก่อหนี้ระยะยาวและสามารถรับภาระดอกเบี้ยจ่ายมากกว่า	มีรายได้และมีความสามารถในการก่อหนี้ระยะยาวและสามารถรับภาระดอกเบี้ยจ่ายน้อยกว่า
2.โครงสร้างของสินทรัพย์	สินทรัพย์ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ถาวรสามารถใช้ในการค้ำประกันเงินกู้ได้	มีสินทรัพย์ถาวรมากกว่า สามารถใช้ในการค้ำประกันเงินกู้ได้น้อยกว่า
3.อัตราการเจริญเติบโต	มีอัตราการเจริญเติบโตเร็วกว่า มีการใช้เงินทุนจากภายนอกมากกว่าเงินทุนภายใน	มีอัตราการเจริญเติบโตช้ากว่า มีการใช้เงินทุนภายในมากกว่าเงินทุนภายนอก
4.แหล่งเงินทุนระยะยาว	สามารถระดมทุนได้โดยตรงโดยไม่ต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามเวลาที่กำหนด เหมือนการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	ไม่สามารถระดมทุนได้โดยตรง ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินทำให้ต้องชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามเวลาที่กำหนด
5.การเพิ่มช่องทางระดมทุน	สามารถระดมทุนเพิ่มเติมเมื่อมีความต้องการใช้เงินเพิ่มขึ้นได้ โดยการออกตราสารทางการเงินประเภทต่าง ๆ ทำให้สามารถจัดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมของบริษัทได้ดีกว่า	ไม่สามารถออกตราสารทางการเงินประเภทต่าง ๆ ได้ทำให้บริษัทไม่สามารถจัดโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถระดมทุนเพิ่มเติมเมื่อมีความต้องการใช้เงินเพิ่มขึ้นได้

แนวคิดผลการดำเนินงานของธุรกิจ

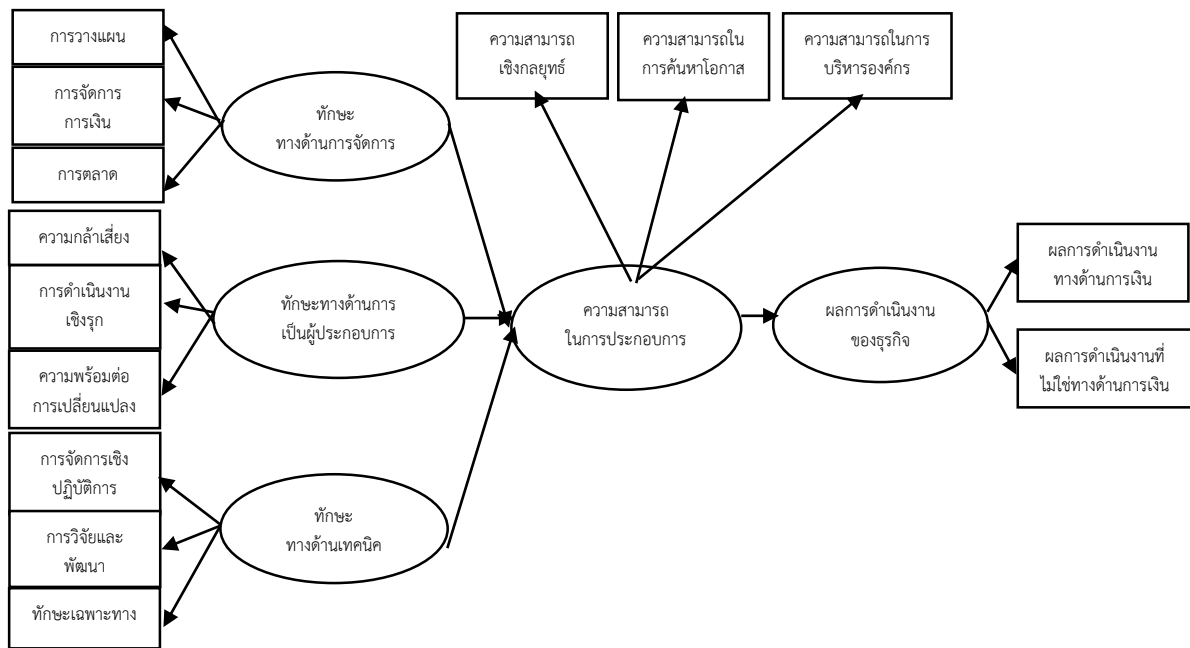
แนวคิดผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Firm performance) ซึ่งการวัดผลการดำเนินงานแบบดั้งเดิมจะให้ความสำคัญกับการวัดผลการดำเนินงานทางการเงิน ทำให้เกิดข้อจำกัดเพราะไม่ได้วัดความสามารถขององค์กรในภาพรวม ซึ่ง Simons (2000) ได้เสนอแนวคิดการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจที่มีประสิทธิผลต้องครอบคลุมทั้งการวัดผลการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินและผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินให้เชื่อมโยงกัน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จะใช้แนวคิดผลการดำเนินงานของธุรกิจของ Maduekwe & Kamala (2016) ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ปัจจัยคือ

1) ผลการดำเนินของธุรกิจทางการเงิน (Financial performance) เป็นการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับยอดขาย รายได้สุทธิ อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

2) ผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ไม่ใช่ทางการเงิน (Non-financial performance) เป็นการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจของลูกค้า จำนวนชั่วโมงการฝึกอบรมของพนักงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อนำมาใช้ศึกษาการพัฒนาแบบความสามารถในการประกอบการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย แสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการบูรณาการระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ วิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 142 บริษัท และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 428 บริษัท มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้ 1. เป็นบริษัทที่มีสินทรัพย์ถาวรระหว่าง 51-200 ล้านบาท และ 2. เป็นบริษัทที่มีการจ้างแรงงานระหว่าง 51-200 คน ดังนั้นได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 126 บริษัท และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 357 บริษัท ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้ 1. ต้องเคยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 1 มาก่อน และ 2. ต้องเป็นเจ้าของหรือผู้จัดการที่มีอำนาจในการตัดสินใจในการประกอบการของวิสาหกิจนั้น ๆ ดังนั้นได้ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อย่างละ 6 บริษัท

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 1 ใช้แบบสอบถามปลายปิดแบบมีโครงสร้าง เพื่อวัดความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างว่าทักษะทางการจัดการ ทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ และทางด้านเทคนิคมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจทั้งสองมากน้อยเพียงใด โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert rating scale ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ระดับคือ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด, 2 = เห็นด้วยน้อย, 3 = เห็นด้วยปานกลาง, 4 = เห็นด้วยมาก และ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด และขั้นตอนที่ 2 ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัด (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC เฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ

0.953 และทดสอบเครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของประเด็นคำถามที่ใช้ในการวัดด้วยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับประชากรตัวอย่างจำนวน 30 บริษัท ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าดัชนีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient: α) เท่ากับ 0.802 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.807 ถือว่ามีค่าระดับของความสอดคล้องภายในเนื้อหาและความเชื่อมั่นในระดับมาก (Hair, Bush & Ortinau, 2006)

การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนที่ 1 ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ในการตรวจสอบขนาดอิทธิพลของทักษะทางด้านการจัดการ ด้านการเป็นผู้ประกอบการ และด้านเทคนิคที่มีต่อความสามารถในการประกอบการ และใช้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ (Factor loading) และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ในการเปรียบเทียบรูปแบบความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจทั้งสอง และขั้นตอนที่ 2 ใช้เทคนิคพรรณนาวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางเพิ่มเติมจากผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

ขั้นตอนนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วย 1) ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง 2) ผลการวิจัยเชิงปริมาณ และ 3) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	รายละเอียด	วิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์		วิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ประเภทของธุรกิจ	ภาคการผลิต	81	66.9	120	71.9
	ภาคการบริการ	40	33.1	47	28.1
จำนวนสินทรัพย์ถาวร	≤ 50,000,000 บาท	7	5.8	-	-
	50,000,001 – 100,000,000 บาท	13	10.7	53	31.7
	100,000,001 – 150,000,000 บาท	101	83.5	43	25.7
	150,000,001 – 200,000,000 บาท	-	-	60	35.9
	มากกว่า 200,000,000 บาท	-	-	11	6.6
ทุนจดทะเบียน	≤ 25,000,000 บาท	-	-	62	37.1
	25,000,001 – 50,000,000 บาท	-	-	48	28.7
	50,000,001 – 75,000,000 บาท	2	1.7	2	1.2
	75,000,001 – 100,000,000 บาท	31	25.6	36	21.6
	มากกว่า 100,000,000 บาท	88	72.7	19	1.4
จำนวนแรงงาน	51 – 100 คน	3	2.5	74	44.3
	101 – 150 คน	25	20.7	55	32.9
	151 – 200 คน	62	51.2	35	21
	มากกว่า 200 คน	31	25.6	3	1.8

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีสัดส่วนประมาณสองในสามอยู่ในภาคการผลิต ส่วนใหญ่มีสินทรัพย์ถาวรตั้งแต่ 100,000,001-150,000,000 บาท และครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีการจ้างงานอยู่ที่ 151-200 คน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีสัดส่วนสองในสามอยู่ในภาคการผลิต และหนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่างมีสินทรัพย์ถาวรอยู่ระหว่าง 150,000,001-200,000,000 บาท และประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีการจ้างแรงงานอยู่ที่ 51-100 คน

2. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จะนำเสนอ 2 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์อิทธิพลของทักษะทางด้านการจัดการ ทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ และทางด้านเทคนิคที่มีผลต่อความสามารถในการประกอบการ และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบ (Model) ความสามารถในการประกอบการระหว่างวิสาหกิจทั้งสอง

2.1 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของทักษะทางด้านการจัดการ ทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ และทางด้านเทคนิคที่มีผลต่อความสามารถในการประกอบการ

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของทักษะทั้ง 3 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการประกอบการและผลการดำเนินงานของธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

	ทักษะทางด้านการจัดการ			ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ			ทักษะทางด้านเทคนิค			ความสามารถในการประกอบการ		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ความสามารถในการประกอบการ	0.61	-	0.61	0.21	-	0.21	0.14	-	0.14	-	-	-
ผลการดำเนินงานของธุรกิจ	0.51	0.51	-	0.24	0.24	-	0.11	0.11	-	0.83	-	0.83

Chi-square = 76.88, df = 69, p-value = 0.07175, GFI = 0.976, AGFI = 0.941, RMR = 0.0293

จากตารางที่ 2 พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความสามารถในการประกอบการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะทางด้านการจัดการ ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ และทักษะทางด้านเทคนิคมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.61, 0.21 และ 0.14 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของทักษะทั้ง 3 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการประกอบการและผลการดำเนินงานของธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

	ทักษะทางด้านการจัดการ			ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ			ทักษะทางด้านเทคนิค			ความสามารถในการประกอบการ		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ความสามารถในการประกอบการ	0.23	-	0.23	0.12	-	0.12	0.43	-	0.43	-	-	-

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของทักษะทั้ง 3 ที่ส่งผลต่อความสามารถในการประกอบการและผลการดำเนินงานของธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (ต่อ)

	ทักษะทางด้านการจัดการ			ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ			ทักษะทางด้านเทคนิค			ความสามารถในการประกอบการ		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ผลการดำเนินงานของธุรกิจ	0.19	0.19	-	0.09	0.09	-	0.31	0.31	-	0.79	-	0.79

Chi-square = 47.76, df = 38, p-value = 0.13327, GFI = 0.966, AGFI = 0.929, RMR = 0.0298

จากตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความสามารถในการประกอบการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะทางด้านเทคนิค ทักษะทางด้านการจัดการ และทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการโดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.43, 0.23 และ 0.12 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบ (Model) ความสามารถในการประกอบการ

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบความสามารถในการประกอบการระหว่างทั้งสองว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่จะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบ 2 วิธีคือ 1. วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ และ 2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ในรูปแบบความสามารถในการประกอบการระหว่างวิสาหกิจทั้งสอง

วิสาหกิจ	ทักษะทางด้านการจัดการ			ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ			ทักษะทางด้านเทคนิค			ความสามารถในการประกอบการ			ผลการดำเนินงานของธุรกิจ	
	PLN	FIN	MKT	RIS	PRO	RFC	OM	RD	TEC	STC	OPC	ORC	FINP	N-FINP
วิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียน	0.968	0.782	0.618	0.845	0.940	0.907	0.823	0.805	0.792	0.515	0.758	0.766	0.924	0.887
วิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียน	0.430	0.379	0.409	0.311	0.464	0.524	0.365	0.484	0.513	0.491	0.386	0.451	0.498	0.304

จากตารางที่ 4 พบว่ารูปแบบความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้สูงกว่ารูปแบบความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์พหุคูณรูปแบบความสามารถในการประกอบการระหว่างวิสาหกิจทั้งสอง

วิสาหกิจ	สัมประสิทธิ์พหุคูณ
วิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	0.759
วิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์	0.677

จากตารางที่ 5 พบว่ารูปแบบความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์สูงกว่ารูปแบบความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

โดยรูปแบบความสามารถในการประกอบการในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เท่ากับ 0.759 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดในรูปแบบทั้งทักษะทางด้านการจัดการ ทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ ทางด้านเทคนิค และความสามารถในการประกอบการสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานของธุรกิจได้ร้อยละ 75.9 ในขณะที่รูปแบบความสามารถในการประกอบการในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เท่ากับ 0.677 แสดงว่า ตัวแปรทั้งหมดในรูปแบบทั้งทักษะทางด้านการจัดการ ทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ ทางด้านเทคนิค และความสามารถในการประกอบการสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานของธุรกิจได้ร้อยละ 67.7

3. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลลัพธ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีความเห็นที่สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ว่า ทักษะทางด้านการจัดการ ทางด้านความเป็นผู้ประกอบการ และทางด้านเทคนิคมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการ และความสามารถในการประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่นอกเหนือจากผลการวิจัยเชิงปริมาณแล้วยังประกอบไปด้วย 1. ความสามารถของหน่วยธุรกิจในการปลูกฝังให้พนักงานมีจิตสำนึกด้านคุณภาพ 2. ความช่วยเหลือจากรัฐบาลในการทำวิจัยให้กับหน่วยธุรกิจ 3. บุคลากรในหน่วยธุรกิจต้องสามารถทำงานได้หลากหลายหน้าที่ 4. ความสามารถในการจัดการโลจิสติกส์ และ 5. ความสามารถในการแข่งขันด้านคุณภาพกับคู่แข่งทางธุรกิจ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลของตัวแปรในรูปแบบสมการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยและคำถามการวิจัย ดังนี้

1. ทักษะทางด้านการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทักษะทางด้านการจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการประกอบการโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.23 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นอยู่ในภาพรวมในระดับมากทั้ง 2 วิสาหกิจ แสดงว่าหากหน่วยธุรกิจมีทักษะทางด้านการจัดการ โดยเฉพาะในด้านการวางแผน ด้านการจัดการการเงิน และด้านการตลาดทั้ง 3 ด้านที่เชื่อมโยงกันจะส่งผลให้ความสามารถในการประกอบการดีขึ้นด้วย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ที่พบว่าทักษะทางด้านการจัดการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการ เช่น งานวิจัยของ Sarwoko, Surachman, Armanu & Hadiwidjojo (2013) นอกจากนี้ งานวิจัยของ Yahya et al. (2011) ที่ค้นพบว่า ทักษะทางด้านการจัดการมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศมาเลเซีย ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการแสดงความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าหากหน่วยธุรกิจมีการเชื่อมโยงกัน

ระหว่างวางแผน การจัดการการเงิน และการตลาดอย่างเป็นระบบจะทำให้หน่วยธุรกิจได้เปรียบทางการแข่งขันและส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจเพิ่มขึ้น

2. ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการประกอบการโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.12 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายได้ว่าผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการแสดงความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อหน่วยธุรกิจ ช่วยให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจเพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahadalle & Kaplan (2017) และงานวิจัยของ De Clerq & Belausteguigoitia (2007) ที่ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการกับความสามารถในการประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางด้านการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการ

3. ทักษะทางด้านเทคนิคของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.14 และทักษะทางด้านเทคนิคของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการประกอบการโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.43 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายได้ว่าผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการแสดงความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ทักษะทางด้านเทคนิคเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลาง ที่ผ่านมาพบว่ามีการวิจัยจำนวนหนึ่งที่ค้นพบว่าทักษะทางด้านเทคนิคมีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อความสามารถในการประกอบการ โดยงานวิจัยของ Moshin et al., (2017) ได้ค้นหาความสัมพันธ์ของทักษะทางด้านเทคนิคที่มีต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศมาเลเซียผลการวิจัยพบว่าทักษะทางด้านเทคนิคมีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสามารถในการประกอบการ

4. ความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.83 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.79 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 2 วิสาหกิจ แสดงว่าหากหน่วยธุรกิจมีความสามารถในการประกอบการ โดยเฉพาะในด้านความสามารถเชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการค้นหาโอกาส และความสามารถในการบริหารองค์กรทั้ง 3 ด้านที่เชื่อมโยงกันจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจดีขึ้นด้วย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ที่พบว่าความสามารถในการประกอบการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ เช่นงานวิจัย Tehseen & Ramayah (2015)

ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มีประโยชน์โดยตรงต่อนักวิจัยและผู้ประกอบการที่มีความสนใจในเรื่องของความสามารถในการประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลาง แต่ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากวรรณกรรมและงานวิจัยต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานในการวิจัย และนำมาใช้ในการพัฒนารอบแนวคิดการวิจัย ดังนั้นผู้ที่นำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดดังกล่าว

2) กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นที่จะศึกษาอิทธิพลของทักษะทางด้านการจัดการทางด้านการเป็นผู้ประกอบการ และทางด้านเทคนิคที่มีต่อความสามารถในการประกอบการ ซึ่งเป็นปัจจัยภายในของวิสาหกิจขนาดกลาง แต่ไม่ได้พิจารณาถึงอิทธิพลของปัจจัยภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการประกอบการ ซึ่งการละเลยปัจจัยภายนอกดังกล่าวทำให้เกิดข้อจำกัดในการสรุปผลการวิเคราะห์ในภาพรวม

3) การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์โดยสัดส่วนสองในสามเป็นบริษัทที่มุ่งเน้นการผลิตสินค้า (Manufacturing) เป็นหลัก ซึ่งในประเด็นนี้อาจส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการอธิบายบริษัทที่มุ่งเน้นทางด้านบริการ (Service)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

1) สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ผลการวิจัยเชิงปริมาณชี้ให้เห็นว่า ทักษะทางด้านการจัดการมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการมากที่สุด ดังนั้นวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้ทักษะทางด้านการจัดการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้

(1) การวางแผน หน่วยธุรกิจต้องให้ความสำคัญกับการทำแผนดำเนินการและแผนกลยุทธ์ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยแผนการดำเนินงานของธุรกิจจะต้องระบุผู้รับผิดชอบ ภารกิจที่จะต้องทำ ทำเมื่อใด ทำที่ไหน ทำอย่างไร และทำเพื่ออะไรให้ชัดเจน และจะต้องนำผล การดำเนินงานและข้อเสนอแนะของพนักงานและลูกค้ามาปรับปรุงแผนการดำเนินการและแผนกลยุทธ์เป็นประจำ

(2) การจัดการการเงิน หน่วยธุรกิจจะต้องจัดตั้งฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเงินซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุน โดยจะต้องมีการพยากรณ์รายจ่ายและต้นทุนในการผลิตทุก ๆ ไตรมาส นอกจากนั้นหน่วยธุรกิจต้องมีการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ไม่ใช่ทางการเงิน เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ประกอบกับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจทางการเงิน เช่น ยอดขาย กำไรสุทธิ

(3) การตลาด หน่วยธุรกิจจะต้องมีการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการซื้อของผู้บริโภคอย่างเป็นประจำ และให้ความสำคัญต่อความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการของหน่วยธุรกิจ นอกจากนั้นหน่วยธุรกิจจะต้องมีการตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้รวดเร็วกว่าคู่แข่งจึงจะทำให้หน่วยธุรกิจสามารถเพิ่มยอดขายได้มากขึ้น

2) วิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า ทักษะทางด้านเทคนิคมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการจะต้องให้ความสำคัญกับทักษะทางด้านเทคนิคโดยการให้ความสำคัญต่อปัจจัยต่อไปนี้

(1) การจัดการเชิงปฏิบัติการ โดยหน่วยธุรกิจจะต้องมีการควบคุมสินค้าคงคลังซึ่งจะช่วยป้องกันการขาดวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บสินค้า และช่วยลดระดับของเสียในกระบวนการผลิต

(2) การวิจัยและพัฒนา หน่วยธุรกิจจะต้องให้ความสำคัญกับการวิจัยโดยจะต้องมีนโยบายเพิ่มงบประมาณในการวิจัยเพิ่มขึ้น เพราะการวิจัยเป็นเครื่องมือที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและเป็นการค้นหาความรู้สำหรับการสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อปรับปรุงวัตถุดิบ หรือกระบวนการผลิตสินค้าและบริการของหน่วยธุรกิจให้ดีขึ้น

(3) ทักษะเฉพาะทาง เป็นการบูรณาการระหว่างความสามารถในการวิเคราะห์ และความสามารถในการใช้เครื่องมือและเทคนิคในการทำงานได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นหน่วยธุรกิจจะต้องพัฒนาความสามารถเฉพาะทางในการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร แก่บุคลากรในองค์กรเพื่อนำไปใช้ในทำงานได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

1) นโยบายภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ พบว่าปัญหาหลักคือ การขยายตลาดไปยังต่างประเทศ โดยวิสาหกิจส่วนใหญ่ยังพบปัญหาเรื่องสินเชื่อเพื่อการส่งออก ต้นทุนการส่งออกที่สูง และการขาดเอกภาพในการต่อรองทางการค้ากับต่างประเทศ ดังนั้นภาครัฐต้องมีมาตรการในการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ดังนี้

- (1) การขยายสินเชื่อเพื่อการส่งออกโดยการเพิ่มวงเงินให้มากขึ้น
- (2) การลดต้นทุนการส่งออกให้ต่ำที่สุดโดยการลดพิธีศุลกากรหรือตัดขั้นตอนการส่งออกบางขั้นตอนออกไป
- (3) การรวมกลุ่มผู้ส่งออกและผู้นำเข้าเพียงรายเดียวเพื่อให้เกิดเอกภาพในการต่อรองทางการค้ากับต่างประเทศ

2) นโยบายภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์พบว่า วิสาหกิจส่วนใหญ่ต้องการให้รัฐบาลและสถาบันการเงินได้ช่วยเหลือในเรื่องของการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น เพราะสถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อค่อนข้างยากและมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการค้ำประกันที่ยุ่งยาก ซับซ้อน ดังนั้นภาครัฐจะต้องพิจารณาในการกำหนดนโยบายช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ดังนี้

- (1) โครงการจัดหาสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ
- (2) การปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการค้ำประกันเพื่อช่วยวิสาหกิจที่ขาดหลักประกันในการกู้ยืม
- (3) การสนับสนุนวิสาหกิจผ่านการลงทุนกับ Strat-up ที่มีศักยภาพสูง
- (4) การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางเพื่อลดปัญหาภาระภาษี เพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ให้มีความสามารถในการแข่งขัน

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎกร จิรภาณุเมศ. (2553). ผลของการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ และกลยุทธ์ที่มีต่อความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงาน การศึกษาเชิงประจักษ์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์).
- Ahmad, N. Z., Halim, H. A., & Zainal, R. M. (2010). Is entrepreneurial competency the silver bullet for sme success in a developing nation?. **International Business Management**, 4(2), 67-75.
- Capasso, A., Rossi, M., & Simonetti, B. (2007). Ownership structure, heterogeneity and performance, **Sinergie, Rapporti di ricerca**, 26, .89–99.
- Cooney, T. (2012). Entrepreneurship skills for growth oriented businesses. **A report for the workshop on “Skills Development for SMEs and Entrepreneurship”** held in Copenhagen on 28 November 2012.
- De Clerq, D., & Belausteguigoitia, R. I. (2007). Organizational commitment in Mexican small and medium sized firms: the role of work status, organizational climate, and entrepreneurial orientation. **Journal of Small Business Management**, 45(4), 467- 490.
- Hair, J. F., Bush, R. P., & Ortinau, D. J. (2006). **Marketing research: within a changing information environment** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Hoyos-Ruperto M. D., Romaguera J. M., Carlsson B., & Lyytinen K. (2013). Networking: A critical success factor for entrepreneurship. **American Journal of Management** 13(2), 55–72.
- Huynh, T., & Patton, D. (2014). The performance of university spin-offs: the impact of entrepreneurial capabilities and social networks of founding teams during start-ups. In **The United States Association for Small Business and Entrepreneurship (USASBE)**, Fort Worth, Texas.
- Kopyakova, A. (2017). **Capital structure determinants : the evidence from listed and unlisted Dutch firm**. 9th IBA Bachelor thesis conference, 1-14.
- Koryak, O., Mole, K. F., Lockett, A., Hayton, J. C., Ucbasaran, D., & Hodgkinson, G. P. (2015). Entrepreneurial leadership, capabilities and firm growth. **International Small Business Journal**, 33(1), 89–105.
- Lans T, Verstegen J., & Mulder M. (2011). Analysing, pursuing and networking: Towards a validated three-factor framework for entrepreneurial competence from a small firm perspective. **International Small Business Journal** 29(6): 695–713.
- Maduekwe, C., & Kamala, P. (2016). Performance measurement by small and medium enterprises in Cape Metropolis. **South Africa. Problems and Perspectives in Management**, 14(2), 43–52.
- Mahadalle, A., & Kaplan, B. (2017). Entrepreneurial characteristics and competencies as determinants of corporate performance : a study on small enterprises in mogadishu, SOMALIA. **International Journal of Research GRANTHAALAYAH** 5(5), 243-254.

- Mohammed, K., Ibrahim, H., & Mohammad Shah, K. (2017). Empirical evidence of entrepreneurial competencies and firm performance : a study of women entrepreneurs of Nigeria. **International Journal of Entrepreneurial Knowledge** 5(1), 1-13.
- Moshin, A. M., Halim, H. A., Ahmad, N. H., & Farhana, N. (2017). Assessing the role of entrepreneurial competencies on innovation performance : a partial least squares (PLS) approach. **The Journal of Business Inquiry**, 16(1), 14-28.
- Oyeku, O. M., Oduyoye, O., Asikhia, O., Kabuoh, M., & Elemo, G. N. (2014). On Entrepreneurial Success of Small and Medium Enterprises (SMEs): A Conceptual and Theoretical Framework. **Journal of Economics and Sustainable Development**, 5(16), 14-23.
- Sambasivan, M., Lim, L.-Y., Rose, R. C., & Abdul, M. (2010). Venture Performance in Malaysia: Personal Initiative, Human Capital, and Competency Areas of Founding Entrepreneurs as Critical Success Factors. **Journal of Small Business & Entrepreneurship**, 23(3), 315-332.
- Sarwoko, E., Surachman., & Hadiwidjojo, A.D. (2013). Entrepreneurial Characteristics and Competency as Determinant of Business Performance in SMEs, **Journal of Business and Management**, 7(3), 31-38.
- Seabela M., & Fatoki O. (2014). The entrepreneurial competencies of non-business university students in South Africa. **International Journal of Educational Research** 6(3): 375-381.
- Simons, R. (2000). **Performance measurement and control systems for implementing strategy: text & cases**. Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ.
- Taylor, P. (2013). The effect of entrepreneurial orientation on the internationalization of SMEs in developing countries. **African Journal of Business Management**, 7(19), 1927-1937.
- Tehseen, S., & Ramayah, T. (2015). Entrepreneurial competencies and smes business success: the contingent role of external integration. **Mediterranean Journal of Social Science** 6(1), 50-61.
- Yahya, A., Fatt, C., Othman, A., Rahman, I., & Moen, J. (2011). Management skills and entrepreneurial success of small and medium enterprises (SMEs) in the service sector. **African Journal of Business Management**, 5(26), 10410-10418.